

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖

ก่อนที่จะก่อตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น ใน พ.ศ. ๒๔๖๐ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงธรรมการในสมัยนั้น ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครู ประถมกสิกรรมขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลมีนโยบายจะจัดตั้งสถานทดลองด้านเกษตรโดยรวมโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมเข้าไว้ด้วย จึงได้จัดตั้งสถาบันในรูปของโรงเรียน และสถานทดลองรวมอยู่ด้วยกันขึ้นใน ๓ ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้

พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้ยกเลิกโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมทั้ง ๓ ภาคนำไปรวมจัดการศึกษาที่แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่แห่งเดียว โดยยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัย เรียกชื่อว่า วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำหนดหลักสูตร ๓ ปี ผู้เรียนสำเร็จหลักสูตร ได้รับอนุ-ปริญญาเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้ย้ายวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จากแม่โจ้มาอยู่ที่บางเขน ใช้ชื่อว่า วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน เปิดสอนหลักสูตรอนุ-ปริญญา ๓ ปี มีแผนกเกษตรศาสตร์ แผนกสหกรณ์ โดยมีหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ เป็นผู้อำนวยการ

พ.ศ. ๒๔๘๖ ได้ปรับปรุงรวมกิจการของวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน กับโรงเรียนวนศาสตร์ ซึ่งตั้งที่จังหวัดแพร่ มาเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกอบด้วย ๔ คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะสหกรณ์ คณะประมง และคณะวนศาสตร์ จัดหลักสูตรการ-

ศึกษา ๕ ปี สำหรับปริญญาตรี และ ๓ ปี สำหรับอนุปริญญา โดยมีพลเรือโทสินธ์ กมลนาวิน ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๔๘๙ สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้พิจารณาว่าตำแหน่งอธิการบดีควรจะเป็นตำแหน่งประจำ จึงได้แต่งตั้งให้หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๙

สถานภาพปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีฐานะเทียบเท่ากรม และมีหน้าที่ ๔ ประการ เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นๆของรัฐ คือ ดำเนินการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษา ค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาการต่างๆ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การจัดหน่วยงาน และดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย มีกฎหมายกำกับ คือ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แบ่งส่วนราชการเป็น (๑) สำนักงานอธิการบดี เพื่อเป็นหน่วยกลางในการบริหารงาน (๒) คณะ เพื่อเป็นหน่วยดำเนินงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอน (๓) บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินการให้การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (๔) สำนัก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ และ (๕) สถาบัน เพื่อการวิจัยในสาขาวิชาการต่างๆ นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวยังระบุถึงแนวทางปฏิบัติให้สำนักงานอธิการบดี อาจแบ่งส่วนราชการเป็นกอง และแผนก กับให้คณะและบัณฑิตวิทยาลัยอาจเป็นส่วนราชการเป็นภาควิชาและสำนักงานเลขานุการได้ด้วย

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๖ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีส่วนราชการระดับกองในสำนักงานอธิการบดี รวมทั้งสิ้น ๗ กอง มีคณะต่างๆ รวม ๑๑ คณะ ซึ่งประกอบด้วยภาควิชาวมทั้งสิ้น ๖๘ ภาควิชา เป็นภาควิชาที่จัดตั้งขึ้นใหม่รวม ๓ ภาควิชา คือ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม และภาควิชาสุติศาสตร์ เช่นเวชวิทยาและวิทยาการสืบพันธุ์ มีบัณฑิตวิทยาลัย ๑ แห่ง สำนัก ๒ สำนัก และสถาบัน ๒ สถาบัน และได้เริ่มดำเนินการขอจัดตั้งสำนักเพิ่มขึ้นอีก ๑ สำนัก คือ สำนักบริการคอมพิวเตอร์ ดังแผนภูมิที่แสดงต่อไป

ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๓๐) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินกิจการอยู่ใน ๒ วิทยาเขต คือ วิทยาเขตบางเขน และวิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในเนื้อที่ประมาณ ๔๐๐๐ ไร่

ข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

คณะเกษตร มีภาควิชาวมทั้งสิ้น ๔ ภาควิชา คือ กัญญา เกษตรกลวิธาน คหกรรมศาสตร์ ปฐพีวิทยา พืชไร่นา พืชสวน โรคพืช สัตวบาล และส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ภาควิชาเหล่านี้ทุกภาควิชา ยกเว้นวิชาคหกรรมศาสตร์ มีสำนักงานและปฏิบัติการกิจในด้านการจัดการศึกษา ณ ทั้งสองวิทยาเขต คือ บางเขน และกำแพงแสน

หลักสูตรที่คณะเกษตรเปิดสอนมีทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาตรีเป็นหลักสูตร ๔ ปีมี ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) และหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) ส่วนหลักสูตรปริญญาโทนั้น เป็นหลักสูตร ๒ ปี มี ๒ หลักสูตรที่คณะเกษตรควบคุมดูแลเอง และ ๑ หลักสูตร ที่คณะเกษตรร่วมกับคณะอื่นๆ ให้การควบคุมดูแลในลักษณะสหวิทยาการ หลักสูตรที่ควบคุมดูแลเอง ได้แก่ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) และหลักสูตรปริญญาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรสหวิทยาการ ได้แก่ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สำหรับหลักสูตรปริญญาเอกที่คณะเปิดสอนนั้นเป็นหลักสูตร ๓ ปีมีอยู่ ๑ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะประมง มีภาควิชาวมทั้งสิ้น ๕ ภาควิชา คือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชีววิทยาประมง การจัดการประมง ผลิตภัณฑ์ประมง และวิทยาศาสตร์ทางทะเล ทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติการกิจที่วิทยาเขตบางเขนเท่านั้น

ปริญญา-
ภาควิชา
รรมปาไม้
ยา ทุก
การจัด
ทั้งระดับ
ระดับ-
ตร คือ
สำหรับ
มี ๑
ละ ๑
ให้การ-
ที่ควบคุม
รรมหา-
๔ ภาค
พฤษ-
ไอโซ-
นังงาน
อย่างไร
การกิจ-
าแพง-
ดับต่ำ-
ญาโท
๑ ปี
ศาสตร์
ษาต่อ
ญ-
ตรีเป็น
ปริญญา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (คณิตศาสตร์) หลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) หลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) หลักสูตรปริญญาวิทยาศา-
ศาสตรบัณฑิต (ชีววิทยา) หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร
บัณฑิต (สถิติ) หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์ทั่วไป) หลักสูตรระดับปริญญาโทเป็น
หลักสูตร ๒ ปี มี ๖ หลักสูตร คือ วิทยาศาสตร์บัณฑิต
(วิทยาศาสตร์ทั่วไป) หลักสูตรระดับปริญญาโทเป็น
หลักสูตร ๒ ปี มี ๖ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา) หลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พฤกษศาสตร์) หลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พันธุศาสตร์) หลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จุลชีววิทยา)
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สัตววิทยา) และ
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เคมี)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีภาควิชารวมทั้งสิ้น ๗
ภาควิชาคือ วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมเครื่องกล วิศว-
กรรมชลประทาน วิศวกรรมทรัพยากรน้ำ วิศวกรรม
ไฟฟ้า วิศวกรรมโยธาและวิศวกรรมอุตสาหกรรม ภาค
วิชาเหล่านี้เกือบทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติการ-
กิจ ณ วิทยาเขตบางเขน ยกเว้นภาควิชา วิศวกรรม
เกษตร และภาควิชาวิศวกรรมชลประทานมีสำนักงาน
และปฏิบัติการกิจในด้านการจัดการศึกษา ณ วิทยา-
เขตกำแพงแสนด้วย

หลักสูตรที่คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสอน มีทั้ง
ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท หลักสูตรระดับ
ปริญญาตรีเป็นหลักสูตร ๔ ปี มี ๖ หลักสูตร คือ
หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (เกษตร)
หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (เครื่องกล)
หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ชลประทาน)
หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ทรัพยากร
น้ำ) หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ไฟฟ้า)

และหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (โยธา)
สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโทเป็นหลักสูตร ๒ ปี
มี ๓ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต (ชลประทาน) หลักสูตรปริญญาวิศวกรรม
ศาสตรมหาบัณฑิต (ไฟฟ้า) และหลักสูตรปริญญา
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (โยธา)

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มีภาควิชา
รวมทั้งสิ้น 6 ภาควิชา คือ การตลาดบริหารธุรกิจ
บัญชี เศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์เกษตร และ
สหกรณ์. ทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติการกิจ
ในด้านการจัดการศึกษา ณ วิทยาเขตบางเขนเท่านั้น

หลักสูตรที่คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ
เปิดสอนมีทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และ
ปริญญาเอก หลักสูตรระดับปริญญาตรีเป็นหลักสูตร
๔ ปี มี ๖ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาวิทยา-
ศาสตรบัณฑิต (การตลาด) หลักสูตรปริญญาวิทยา-
ศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) หลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (บัญชี) หลักสูตรปริญญาวิทยา-
ศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) หลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สำหรับ
หลักสูตรระดับปริญญาโทเป็นหลักสูตร ๒ ปี มี ๓
หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์เกษตร) และหลักสูตรปริญญาบริหาร
ธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรระดับปริญญาเอกเป็นหลักสูตร
ที่คณะได้รับอนุมัติให้เปิดสอนในปีงบประมาณ
พ.ศ.๒๕๒๖ คือ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎี-
บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

คณะศึกษาศาสตร์ มีภาควิชารวมทั้งสิ้น ๓
ภาควิชา คือ การศึกษา พลศึกษา และอาชีวศึกษา
ภาควิชาเหล่านี้เกือบทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติ
การกิจ ณ วิทยาเขตบางเขน ยกเว้นภาควิชาอาชีว-
ศึกษา และหน่วยงานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ มีหน่วยงานปฏิบัติภารกิจที่วิทยาเขต
กำแพงแสนด้วย

หลักสูตรที่คณะศึกษาศาสตร์เปิดสอนมีทั้งระดับ
ปริญญาตรี และ ระดับปริญญาโท หลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี เป็นหลักสูตร ๔ ปี มี ๖ หลักสูตร คือ
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์
พลศึกษา) หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์
พลศึกษา) หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษา
ศาสตร์ เกษตร) หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษา
ศาสตร์ คหกรรมศาสตร์) หลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา) หลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) สำหรับหลักสูตร
ระดับปริญญาโทเป็นหลักสูตร ๒ ปี มี ๓ หลักสูตร
คือ หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษา-
ศาสตร์การสอน) หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหา-
บัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) หลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)

คณะสังคมศาสตร์ มีภาควิชาวมทั้งสิ้น ๕ ภาค
วิชา คือ จิตวิทยา นิติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และประวัติ-
ศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา ทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติ
ภารกิจในด้านการจัดการศึกษา ณ วิทยาเขตบางเขน
เท่านั้น

หลักสูตรที่คณะสังคมศาสตร์เปิดสอนมีทั้งระดับ-
ปริญญาตรีและระดับปริญญาโท หลักสูตรระดับปริญญา
ตรี เป็นหลักสูตร ๔ ปี มี ๔ หลักสูตร คือ หลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา) หลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ภูมิศาสตร์) หลักสูตร-
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) หลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) และหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษย-
วิทยา) สำหรับหลักสูตรปริญญาโทเป็นหลักสูตร ๒
ปี มี ๑ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร-

มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มีภาควิชาวมทั้งสิ้น
๗ ภาควิชา คือ กายวิภาคศาสตร์ พยาธิวิทยา เกษษ-
วิทยา ศัลยศาสตร์ สรีรวิทยา สุนัขศาสตร์เช่นเวชวิทยา
และวิทยาการสืบพันธุ์ และอายุรศาสตร์ ทุกภาควิชา
มีสำนักงาน และปฏิบัติภารกิจ ณ วิทยาเขตบางเขน
ยกเว้นภาควิชาศัลยศาสตร์และภาควิชาอายุรศาสตร์
มีสำนักงานที่วิทยาเขตกำแพงแสนด้วย

หลักสูตรที่คณะสัตวแพทยศาสตร์เปิดสอนมีเพียง
หลักสูตรเดียว คือ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็น
หลักสูตร ๖ ปี ได้แก่หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต

คณะอุตสาหกรรมเกษตร มีภาควิชาวมทั้งสิ้น
๔ ภาควิชา คือ เทคโนโลยีการบรรจุ เทคโนโลยี-
ชีวภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ทุกภาควิชามีสำนักงานและปฏิบัติภารกิจใน-
ด้านการจัดการศึกษา ณ วิทยาเขตบางเขนเท่านั้น

หลักสูตรที่คณะอุตสาหกรรมเกษตรเปิดสอนมีทั้ง
ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท หลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี เป็นหลักสูตร ๔ ปี มี ๓ หลักสูตร คือ
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีการอาหาร) หลักสูตรปริญญาวิทยา-
ศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีชีวภาพ) และหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร)
สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโทเป็น
หลักสูตร ๒ ปี มี ๑ หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญา

บัณฑิตวิทยาลัย ภาระในการประสานงาน และ
ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับในการจัด
การศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เป็นภาระ
หน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย ส่วนการดำเนินการสอน
และการควบคุมดูแลด้านวิชาการ เป็นภาระหน้าที่
ของภาควิชาในคณะต่างๆ ที่เปิดสอนสาขาวิชาเอกที่
นิสิตเข้าศึกษา

หลักสูตร
สูตรปริญญาวิ
คือ เกษตรศ
ศาสตร์การปร
จุลชีววิทยา
เศรษฐศาสตร์
สูตรปริญญา
สูตรปริญญา
วิชาเอกรวม
วิศวกรรมไฟฟ
ปริญญาบริหาร
ปริญญาศิลป
พัฒนาสังคม
ศึกษาศาสตร์
หลักสูตรปริญ
วิทยาศาสตร์

สถาบัน
ศาสตร์
ได้จัด
งานในความ